

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-út 4. szám
hova a előfizetési pénzek
hirdetéseik és minden a ki-
adóhivatalt érdeklő közle-
mények küldendők.

Nyitott években egy sor
közlelési díja 20 fillér

Hirdetéseik jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egészévre 10 kor. — fillér
Félévre 5 kor. — fillér
Negyedévre 2 kor. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-út 4. szám
hova a lap szellemi rész
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza

Hivatalos közlemény.

9825
1900

Szarvas község előljárói.

Hirdetmény.

Alólirott községi előljárárság ezennel köz-
hírré teszi, hogy az Országos közegészségi
Egyesület békésmegyei osztálya 1900. évi ren-
des közgyűlését f. évi november hó 17-ikén
Szarvason tartja meg, mely alkalomból ugyan
aznap délután 6 órakor nyilvános felolvasó ülés
lesz az „Arpád“ szálló nagytermében meiyen
felolvasnak:

1. Dr. Déri Henrik: Az iskolákról.

2. Dr. Nékám Lajos egyetemi m. tanár az
emberi bőr ápolásáról.

Az egyesületi elnökség megbízásából van
szerencsénk ezen ingyenes felolvasó ülésre az
érdeklődő közönséget tisztelettel meghívni.

Szarvason, 1900 november 7-én

Az előljárárság nevében:

Melis János, Salacz József,
bíró. h. első jegyző.

Társadalmi kérdések.

Az utóbbi években a társadalmi kérdések
hosszú sorozata került nyilvános megvitatás alá.
A társadalmi érdekkörök szövetkezése és az
ezzel járó kongresszusok kifejezői a mindinkább
tértfoglaló társadalmi törekvéseknek, melyek a
közel jövőben előreláthatóan még erősödni
fognak. A jelenségek magukban örvendések és
bizonyosan hasznos eredményeket is szülnék,
mihelyt felfogjuk önállóvá és a külföld
utánzásától függetlenné válik. Mert ma az összes

társadalmi törekvéseinken még lehetetlen észre
nem venni a tanítvány becsületes törekvését,
mellyel a külföldi tanár példáját kisebb-nagyobb
sikerral követni iparkodik.

Mert bár a kongresszusok vezető férfiai,
széles műveltségük és tág látókörük folytán az
önálló tevékenységre is feltétlenül hivatottak, —
a kongresszisták közt túlnyomó mégis azok
száma, akik fogékonyak ugyan a szép beszédek
és tanok iránt, de a czélutadatos tevékenységben
még mód felett járatlanok.

Mint egy érdekkörnek tagjai és képviselői
a közös tanácskozáson erőseknek és kitartóknak
érzik magukat, de az élet mindennapi gondjai
közt elfelejtik a hallott szép tanokat, míg a
közös tanácskozás újból össze nem hozza őket.
Már pedig tevékeny és eredményes szövetkezeti
élet csak úgy képzelhető el, ha a közös tanács-
kozásokon az eszmék tisztultabbalakban jelen-
nek meg, mint eddig; nevezetesen ha a diva-
tos jelszavakat komoly és átgondolt programm
vállja fel, melynek kivitelére aztán a kellő erő
minden irányban rendelkezésre állnak.

Néhány év óta, de különösen az utóbbi
időben divatos jelszó lett: a középosztály meg-
mentése.

A mezőgazdasági kongresszusosokon tavaly
Szegeden, most meg Kassán szintén a közép-
osztály bajaival foglalkoztak behatóan társadal-
munk kitünőségei. Hosszan felsorolták ez osztály
érdemeit a múltban, bajait a jelenben és kilá-
tásait a jövőben. A nemzetfenntartás körül szer-
zett nagy érdemeket a jelenben a romlás, a
gyengülés váltották fel, melyek gyors orvoslást
igényelnek, ha csak a jövőben e kiváló osztály
végpusztulását nem akarjuk látni. De vajon hol

az orvoslás, a segítség? A kérdés komolyságát
tekintve, kissé soványnak tartjuk a telepítési
ánkett alkalnakor Rákosi Jenő által adott
receptet, mely szerint a középosztály érdekében
ennek flait is a produktív pályákra kell téríteni.
Ezt a receptet ugyan elfogadták Kassán, de
— tartunk tőle — ép olyanok, kiknek jórésze
ma is úgy gondolkozik, hogy nem egészen úr
az, aki dolgozik.

Általában véve, a társadalmi osztályok
alakulása, felbomlása és újraszűletése sokkal
mélyebb okokon nyugszik, semhogy azt egy-egy
határozatban megszabni lehessen.

És ha már társadalmi kérdésekkel foglal-
kozunk, — ne kérdezzük: melyik hát voltaképen
az a magyar középosztály? Mert hogy a társa-
dalom tagoltsága folytán ilyen középosztály
mindig lesz, az a bizonyos még akkor is, ha
nem gondoskodunk a megmentéséről határozati
javaslatokkal.

Midőn tehát nagybirtokosok tanácskozásain
a középosztályról esik szó: ez alatt voltaképen
a régi magyar nemesség, a földesúri dzsentri
osztály maradványai értendők.

Aki ismeri nemzetünk 1000 éves történetét,
tudja azt is: milyen szerepet játszott abban a
nemesség. Ha nem volt volna a magyar nemes-
ség, úgy lehet talán, hogy a t a l a n o s,
n e m z e t k ö z i miveltség dolgában ma előbb
állanánk, de magyar miveltségről szó se
lehetne, mert a nemzeti erő okvetlenül megtört,
elenyészett volna az ezredéves tusákban.

De a mult iránt köteles tisztelet és kegye-
let nem tehet bennünket olyan elfoglalttá a
jelenrel szemben, hogy a mult kedviért az óra
járásáról meg feledkezzünk.

T Á R O Z A.

A banditák kunyhója.

Kaland.

A** év nyarárt az óriás-hegység vidékén töltém,
hol nagybátyámnak cainos birtoka volt.

Estőimet leginkább sétálással töltém.

Egykor sétálkozásban az éj egy rengőg nagy erdő-
ben lopott meg, s eltévedtem. Minden iparkodásom
mellett is az ővényt, mely a helyes útra vezérelt
volna, nem leltem, s azon kellemetlen helyzetbe jutot-
tam, az éj az erdőben tölteni. Midőn már e gondolat-
tal megbátrákozni kezdék, egyszerre csak a mellettem
lévő bokorban nesz támad.

Főlnéztem; magas férfialak állt mellettem, azt
kérde, hova szándékozom menni. Tudtára adtam; hogy
az erdőben eltévedtem; egyszerre mind megneveztem
nagybátyám birtokát, kérve őt, sziveskednék engem
oda vezetni.

Néhány percnyi hallgatás után így szólt:

„Nagybátyja birtoka ide nagyon messze van, s
most nem kísérelhetem oda; azonban hajlékomban
szivesen látott vendég lesz.”

Helyzetemben el kellett fogadnom ezen indítványt.
Kísérem némán haladt mellettem, kérdéseimre nem
felelt, s gondolatokba látszó merülve lanni. Végre így
szólt:

„Ön még nincs régóta ezen a vidéken?”

„Még nem rég tartózkodom itt,” válaszoltam, „de
hogyan tudja ön ezt? ki adá ezt önnek tudtul?”

„Ön maga.”

Csodálkozva tekinték kíséremre.

„Én magam?” viszonosam csodálkozva, „ez saját-
ságos.”

Bámulását fejezte ki, hogy nem félek ezen erdőben,
mert — úgymond — itt rablók tartózkodnak. Azt
feleltem, hogy „nincs mitől félnem, mert értékes tárgyat
nem hordok magamnál.” Ekkor megszorítá kezemet, s
így szólt:

„Ne is féljen semmitől ifjú barátom, ezen erdőben
a rablók nem gyilkolnak.”

Egyszerre csak az erdő sűrűségében rejtett ajtó
előtt álltunk. Kísérem háromszor kopogott. Belülről
rekedt hang kérde: „Ki van itt?”

„Az éjnek egyik fia,” volt kísérem válasza.

Az ajtó megnyílt s mi beléptünk. Tágas, fekete
festett szobában valánk; a falakon különböző fegyver-
nemek függtek. Két asztal és vagy öt szék képezte a
bátorzatot. A kisebbik asztal egy tűkör előtt állt, fehér
terítéssel betakarva, melyen egy koponya volt látható.
Iszony fogott el.

„Jakab, szóla parancsoló hangon gazdám egy
borzadalmat keltő s elterített arcsú haramiához, „rakj
tűzet a kandallóba s teríts vendégem számára is.”

Néhány perc múlva élénk tűz pattogott. Kísérem
megfogá kezemet s a kandallóhoz vezetett; letelepedtünk.

Csak most volt alkalmam a különös embert szo-
mügyre venni. Öszintén be kell vallanom, hogy soha
sem láttam szebb férfialakot; de még egy homlokon
sem láttam a fájdalom jelét és a szenvedések nyomait
úgy bevésve, mint e férfiúén. Tisztelet és csodálkozás
kelt lelkemben, midőn e férfi beszélni kezdett. Soha
sem volt alkalmam emberben annyi ismeretet észlelni.

A legnagyobb könnyűséggel tért egyik tárgyról a
másikra, s mindgyiknél úgy látszott, mintna ennek
tanulmányozására egy életidőt szentelt volna, oly
szakavatottan beszélt felőle. Most a mellékszobában
lévő óra halkán veré a tizenkettőt. Közvetlen asztalán
künn egy lővés történt. Testem majdnem megmere-
vedett.

„Ne féljen,” mondá gazdám, „ez jel volt az ét-
kezésre; a nappal nálunk éj, az éj a nappal. Ön az
emberiség méltóságával, egy rablóbandával fog étközni,
de ne tartson semmitől, a vendégszeretet törvényei oly
szentek előttem most is, mint voltak ezöltt.”

A kunyhó előtt terített asztalhoz ültünk. Tizen-
nyolcz haramia szintén helyet foglalt. Az étkek egyszer-
rűek valának, s ha az izlésnek lett volna valami
követelendője, egyszerre kipótolá azt vendégszerető
gazdám szelleműs beszéde. Mindenki a tisztelet leg-
nagyobb nomével hallgatta szavait. Semmi olyast, mi
az illem korlátain kívül esik, a haramiáktól nem
hallottam, s az egymásközti beszélgetés is oly tisztelet
teljesen folyt, hogy bármely magánháza asztalának
dícséretére vált volna.

Az étkezésnek vége volt; gazdámval a kunyhóba
visszatértem. Ismét beszélgetni kezdünk, de gazdám
igea komoly lett; mindenből, mit eszentül mondott,
kivehető volt, hogy azívén az embergyűlölet mérges
férge rágódik. Csodálkozta a szobának kárpitozatán.

„Mért választá a fekete színt?” kérdeim, „a fekete
szomorit, pedig inkább szükséges, hogy vigak legyünk.”

„Igazs van,” válaszolá szomorusan, „ha saját szo-
mélyéről beszél, de én e szót „vigság,” csak név után
ismerem, nekem ez már rég idegenné lett tünemény.
Ön megbámulja e falakat; a fekete szín önnek feltűnő.
Ez sorsomnak színe! Óh, bár ez volna lelkeimnek is a
színe! Fekete lélekkel tán boldog leendettem volna;
így nyomorult, nagyon nyomorult vagyok! Szívem
parancsol, én engedelmeskedtem, összes vagyonom —
ama koponya.”

Egy rémitő tekintettel a koponyára mutatott,
miközben arcvonásai egészen eltorzultak.

„Az mindenem!” folytató, „s csakis ha azon
gondolat ébred bennem, hogy egykor én is meg fogok
halni, csakis akkor vagyok némiképp vigasztaltva.”

Ami a nemességet a multban erőssé, hatalmassá tette, az vagyoni függetlensége volt, mely képtessé tette, hogy önjelöléssel, vagyona támaszkodva teljesítse nemzetfentartó hivatását. A régi magyar nemességnek, mint ilyennek elengedhetetlen előfeltétele volt bizonyos mérvű anyagi jólét, ami a föld kizárólagos birtoklásában és az ősiségben jutott kifejezésre.

1848. véget vetett a nemesség kiváltságainak és a nemzetfentartó szerepet a polgárság egyetemére ruházva át, a földbirtokos középosztály az új Magyarország társadalmában olvadt fel, mely mint „osztály” kénytelen a versenyt, a folytonos küzdelmet a társadalom fejlődő új erővel fölvenni.

E versenyben az az erősebb, az életrevalóbb, a melyik fél a győzelem nagyobb kilátásával küzd és azért, ha egy-egy pusztuló kúria láttára a mult hagyományai fájó érzést keltenek is bennünk: csak elfogultság vonhatja megis kétségbe a verseny jogosultságát.

Ezért, mikor a magyar középosztályról beszélünk, szükséges, hogy különbséget tegyünk a mult és jelen közt. A régi földbirtokos osztály ha a multak hagyományai szerint él, azokat divatos formába foglalva, ezt csak úgy teheti, ha a multból megtartotta ennek előfeltételét: a földbirtokot és vagyoni függetlenséget is.

Hogy ezen osztály sorai megritkultak: társadalmi szempontból is nagyon sajnálni való, mert a köznép vezetésére ez az osztály látszó voltaképpen hivatottak. A jelen társadalmi kérdéseinek megítélésénél azonban határozottan téves felfogás az, mely mesterkéltén fáradozik a multak felbresztésén és amely a középosztálynak még ma is a régi földbirtokos osztály hajdani kiváltságos helyzetére és érdemeire gondol.

Társadalmunk háborgása szükségképpen új és új elemeket hoz felszínre, melyek a régi helyét elfoglalva, ma számottevő tényezőkként szerepelnek. Új eszmék és új idők új embereket követelnek és a gyakorlati pályák, melyekre a régi földbirtokos osztály fiait buzdítják, mindekelőtt gyakorlatias, ujkorai fellogást igényelnek.

Lépjön tehát a csekélyebb vagyonú dzsentri ifjúság minél tömegesebben a gyakorlati kenyér pályákra, de mikor ezt teszi, saját jól felfogott érdekében mondjon búcsút a dédelgetett előítéleteknek, mintha már születésénél fogva is nemzetfentartó elem volna. Mert a pályák, melyekre a jelennek változott viszonyai folytán terelik őket, többre becsülik a hagyományánál a munkát és a nemzetfentartói szerepet nem ava-

tag családi levéltárakban, de a tettek erejében látják igazolva.

Amik pedig a hajdani birtokos nemes osztály dzsentri gyerekeit a gyakorlati pályákon szeretnék látni, tekintetüket szintén ne a multa irányítsák, hanem a jelenre, hogy annak tanulságain okulva a jövő társadalom hasznos erő gyűjtői lehessenek.

Közyülés.

Szarvas község képviselő testülete folyó évi november hó 8-án délután rendkívüli közgyűlésre gyűlt egybe, melyen az alább következő tárgyak nyertek elintézését.

1-ször. Az 1900. évi okt. 27-én tartott rendes közgyűlés jknyve felolvastatván, hitelesítették.

2-ször. Békésvármegye törvényhatósága a gróf Károlyi-féle telken levő körhelyiség bérbeadása iránt létrejött szerződést jóváhagyván, ez a közgyűlés által tudomásul vétetett.

3 Ugyancsak a vármegye törvényhatósága jóváhagyta az 1899 évi árvapénztári számadást. Tndomásul vétetett

4 Ugyazintén tudomásul veszi a képviselő testület Békésvármegye azon határozatát, melylyel az 1899. évről összeállított közpénztári, gazdai, kórházi és ápolói, közmunka, fürzsvagyon letéti, közmívelődési alap. építési alap és asphalt járda alap pénztárak zárszámadásai jóváhagyattak.

5. Tárgyalatott Halmay Ödön községi mérnök kérvénye, melyben a f. évi augusztus és szeptember hónapokban visszatartott fizetését kiutalni s a helyettesítéssel felmerült költségek havirészletekben leendő visszatérítését engedélyezni kéri. A közgyűlés az eddig levont összegek után fentmaradt összegnek havi 30 koronás részletekben leendő megtérítését engedélyezi.

6. A községi közdülőúttak törzskönyvezési munkálataira vonatkozó vállalati feltételeket a közgyűlés jóváhagyta.

7. A község képviselő testülete egy korábbi határozatával megbizta az előjáróságot egy bizottság alakítására, mely bizottságnak az tételt feladatává, hogy Szarvason a magas kormány által épített szándékolt járásbíróági helyiségek részére, a községi telek, mely részéből engedessék át a szükséges terület. Ezen bizottság most terjesztette elő azon javaslatát, mely szerint a község érdekeinek leginkább az felel meg, ha a kérdéses épületek helyéül a Deák Ferencz- és Kossuth Lajos-utczák sarkán

levő községi tulajdont képező 770 négyszögöl telekrész engedtetik át. A közgyűlés szavazattöbbséggel a javaslatot magáévá teszi s így értelemben a gyulai törvényszék Elnöke után a magas kormány értesitetni határoztatik.

Ujdonságok

— Választás. A gróf Csáky Albin lemondásával megtrútt szarvasi mandátumot folyó hó 5-én a polgárok többsége Gróf Bolza Géza-ra ruházta át. A választással az összes polgárok meglehetően elégedve, mert méltóbb utódot alig választhattak volna Szarvas lakossága. A választás különben a legpéldásabb rendben folyt le. A választási elnök Dr. Lengyel Sándor nagy körültekintéssel a törvény szellemével összhangzó teljes objektivitással vezette a választást. Az eredmény kihirdetése óriási lelkesedést keltett, mindenki Bolzát élte. Hatalmas zászlókkal és cigánymuzsikával óriási tömeg vonult a városháza elé, hogy az eredmény kihirdetését meghallja s onnan, folytonosan éljenezve, a grófi kastélyhoz. Hatalmas tüntetéssel vette körül a rengeteg tömeg Bolza Géza grófot, mikor a teraszon megjelent. Nemsokára megjelent dr. Lengyel Sándor választási elnök s lelkes beszéd kíséretében átnyújtotta a grófnak a mandátumot. Hivatkozott arra, hogy a gróf program-beszédében tiszta választást akart: őhaja teljesült, büszkeséggel veheti át polgártársai mandátumát. Bolza Géza gróf a lelkes ovációtól meghatótan köszönte a polgárság bizalmát. Örvendetesnek tartja a választás eredményét, elsősorban: mert a szabadalvőség győzött, másodsorban: mert véget ért a polgárság békés egyetértését megbontó harc, harmadsorban: mert a polgárok szabad akaratuk szerint azt választották meg, a kit akartak. Végül megköszönte fáradozását a választási elnöknek, a szabadalvópárt odaadó vezérembereinek s minden egyes választópolgárnak, ki győzelmet elősegítette. Az óriási tömeg percenkig lelkesen éljenezett s az új képviselő alig győzte a gratulációkat fogadni. A tömeg nagy éljenezve még bejárta az utcákat; késő este lett, mire elesüdesedett a város. A vidékről jött érdeklődők s az országgyűlési képviselők részint a délutáni, részint az éjjeli vonatokkal elutaztak.

— Kintüntetett tanár. Chován Károlyt, a helybeli főgymn. volt tanárát, újabb elismerés érte nyugdíjaztatása alkalmából, amennyiben Wlassics Gyula, Vallás- és Közoktatásügyi Minister, külön levélben fejezte ki elismerését. E levelet Górsy Kálmán tankerületi Főigazgatóhoz juttatta, ki már jelentette is a főgymn. igazgatójának, hogy ezt a hó végén szándékozik egy iskolai ünnepély keretében Chován Károly tanárnak, átadni. Előre is kifejezzük közönséges örömlenket a kintüntetés fölött, mert megvagyunk arról győződve, hogy a Minister elismerése arra érdemes embernek jutott osztályrészül.

— Bankett. Folyó hó 17-én dé. u. 5 órakor az Árpád szálló dísztermében az országos közegészségi egyesület felolvasása után az idegen vendégek tiszteletére közvacsora rendeztetik. A kik ezen közvacsorán részt venni óhajtanak a kaszinóban kitett iven sziveskedjenek magukat aláírni.

Most kettőt ütött éjfélt után, s ismét egy erős lövés dördült el. Összerázkódtam.

„Ne féljen ön; a bandának mindig tudnia kell, hogy mennyi az idő.”

Nemsokára ezután négy haramia jelent meg. Egy utast kísérték, kit megfosztának pénzétől. Ezen ember arcvonásai a félelem és betegség nyomait hordozták.

„Hagyjátok őt tova,” mondá a haramiatömbök, „adjátok vissza pénzét, és kísértétek őt bekötött szemekkel az országútra.” Parancsa teljesített.

„Bocsásson meg ön,” fordult most hozzám, „hogy ily soká nem kínáltam meg fekhelylyel; azon szobában van nyugágyam az ön részére megvetve. Aludjék jól és ne féljen semmitől.”

Bizalmasan szorítam meg jobbát.

„Ön sokkal többet mondott, sem hogy kíváncsiságot fel ne ébresztette volna, s nagyon örülnék, ha élettörténetét megismerhetném.”

„Az én történetemet!” kiáltá örült kacajjal, „őh az én történetem nehezen facsarna ki az ön szeméből légy könyűket; fejen minden hajszálát felborzasztaná, ön megbánná kérelmét, s én ezáltal a vendégszeretet törvényét megsérténém, mert ön képtelen lenne nyugodni, az én fédelem alatt pedig nyugodtan kell aludni. De holnap a válásnál majd többet mondok. Életem története rövid, mint egy vigan átél pillanat, de sajnós, nem oly szép, mint ez.”

Eiváltunk. A kijelölt fekhelyre dobtam magam, de aludni képtelen valék. Itt ott a kunyhóban nesz támadt, azután ismét csend lőn. Végre az óra ütött vert. Felugrottam az ágyból s kiléptem kamrámból.

Gasdám a kandallónál ült, s mereven nézett a kiégett szénre.

„Ön nem tudott aludni,” mondá. „Óh, hát ezen lakás minden ember szeméből kiúzi az álmat?”

Mellé kellett ülnöm s nemsokára rövid reggelit költünk el. Sokat és sokáig beszélünk. Körülbelül hét óra lehetett, midőn botom és kalapom után nyultam, hogy távozzam.

„Ön nem akar,” mondá, „maradjon még néhány percig, teljesíteni akarom azt, mit tegnap megígértem. Én egyetlen fia vagyok egy ölkölő úrnak. Atyám, ki igen gazdag volt, neveltetésemre igen sokat fordított, s ha hizeleghetek magamnak, nem hiába költekezett. Életem első éveim túlhaladok, az őnt úgysem érdekelné, s történetemet ott kezdem, midőn mint ifjú elhagyám az egyetemet. Megérkezése után rögtön állást nyertem s gyorsan haladtam pályámon előre. Ki nem elégíthető gőg honolt: atyám szivében, s csak azért szeretett, mert gyors emelkedésem hízelt biúságának. Mindenütt s mindenben szorencsém volt. Ekkor ismertem meg egy szegény, alacsony származású leányt. Azon megmagyarázhatatlan szenvedély, mely már annyi sok államfértit és bátor harcost taszított le szorencséjének magaslatáról, töltö be az én keblemet is. Az a leány a szépség és az erény mintaképe volt. Atyám lábához borultam, beleegyezését kérve a köntendő frigyhez. Durván vissza utasított. „Örült vagy?” dörgé habzó ajkakkal, „a csöcselékből választani!? Inkább a vesztőhelyen akarlak vele együtt látni, mintsem az oltárnál.” E szavak eléggé meggyőztek, hogy atyám beleegyezését nem remélhetem. Pedig én azt a leányt nagyon szerettem, s nem skartam elhagyni még atyám kedvéért sem. Távol vidékre szöktem vele, s ott egybekeltünk. Egy kis birtokot vettem s ott éldegéltünk. Ez volt életem rózsakora. Kunyhóm szalmafődele alatt boldogabban

éltam, mint egy herceg palotájában. Egy év múlva szerelmünk zálogát szoritám karjaimban, s még néhány évig élveztem a legboldogabb családi élet örömeit. Egy este, midőn a vadászatról visszatértem, atyám lelétem hajlékomban. — „Megbocsátottam neked,” szóla nyáj a san hozzám, „s megosztom veled s családdal azt, miben engem a szerencse részesített.” Nőm a hálaérzetűl áthatva, könyekre fakadt, kis fiam pedig atyám térdeit karolá át; kiengesztelődve borultam atyám keblére. Igen, ezen óra a legnagyobb ünnep volt, mit valaha gyermeki szeretet ünnepelt. De bocsás meg kedves idegen! itt alig tudom folytatni. Halld röviden — három nap múlva nőm és gyermekem meghalt. Azon méreg ölte meg őket, melyet atyám nyújtott nekik. A negyedik napon aztán meghalt ő is, őt meg az én töröm küldé a halálba. Azután bandita lettem.”

Megszoritá kezemet, s elhallgatott. A könyzapor, mely nagy szeméből ömlött, keszeskedő elbeszélésének valóságáról.

„Élj boldogul,” mondá tört hangon, „nézd, az ott nőm koponyája.”

Búcsút vettem tőle. Az ajtóban még egyszer visszafordultam:

„Nem fog ön soha többé az emberek közé vissza térni?” „Soha,” válaszolt, „a mi engem boldogíthatna, azt a sir fedi! Gyűlölöm az emberiséget, a nélkül, hogy magamat szeretném.”

A kisérműl rendelt haramia aztán kivezetett az erdőből.

Cs. L.

Köszöntés. Az Országos Közegészségi Egyesület Békésmegyei osztálya 1900 évi rendes közgyűlését folyó évi, november hó 17-én délután 5 órakor Szarvason az „Árpád” szálló nagytermében tartja meg, melyre az egyesület tagja, tisztelettel meghívatik. Dr. Fábry Sándor, elnök. Dr. Kun Pál, titkár. A közgyűlés tárgyai: 1. Az elnökség évi jelentése az osztály működéséről. 2. Pénztárnoki jelentés. 3. A számvisgáló bizottság jelentése, s ugyanily bizottság kiküldése a folyó évre. 4. A szakosztályok előterjesztései: a) belügy ministeri leirat a magánorvoslás díjazásáról alkotott szabályrendeletre nézve véleményadás iránt; b) a család lakások rendezésére vonatkozó szabályrendelet tervezetéről jelentés. 5. Indítvány a megyénkben sűrűn előforduló abortus lehetőségek korlátozásáról. 6. Esztleges indítványok. 7. A választmány újra alakítása. 8. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése. *) (Az osztály anyagi érdekeit, vagy működését illető indítványok előzetesen írásban és megokolva nyújtandók be az elnökséghez, s csak azon esetben tárgyalható jelen közgyűlés folyamán, ha az elnökség azt véleményes jelentéssel terjeszti elő.) Ugyan az nap délután 6 órakor nyilvános felolvasás lesz az „Árpád” szálló nagytermében, melyen felolvasnak: 1. Dr. Déry Henrik: az iskolákról. 2. Dr. Nékám Lajos egyetemi m. tanár: Az emberi bőr ápolásáról. Egyesületünk osztálya lévén a társadalomban érdeklődést kelteni a közegészségügy iránt, felkérjük a t. tagtársakat, hogy ismeretségi körükben a felolvasás látogatottságát előmozdítani sziveskedjenek.

A kitüntetés. Örömmel, s jóleső érzéssel olvastam a ma egy heti budapesti közlönyt, melyben közlése volt téve, miként Ő Felsője a király, F u t ó Mihály H. M.-Vásárhelyi tanárnak, tanárkodása 40 évi jubileuma alkalmából, a Ferencz József rend keresztjét adományozta. Jól esett ezt olvasnom, mert a kitüntetésnek, egykor én is tanítványa voltam, s tudom ha a tanárok között valaki, akkor Futó Mihály egyike azoknak ki a Felsője nek ilyenemű kitüntetését, nagyon megérdemelte. Másrészt fájdalmasan érint a kitüntetés, fájdalmasan érint pedig azért, mert meggyűnkben, illetve úgy a mi, mint közvetlen szomszédos közegűnkben is akad nem egy tanfőru, ki 40 éven keresztül tanította szépre és nemesre a tanulóifjúságot, s dacára e hosszú idő alatt tanúsított ernyedetlen működésnek, a felettes hatóságok még csak tudomást sem vesznek róluk, nem hogy felsőbb helyről jövő kitüntetésre ajánlatba hozná őket. A múlt évben, a B. Szt. Andrási tanítói kar egyik tagja tilte tanítókodásának 40 éves jubileumát, a folyó évben pedig a szarvasi főiskolának érdem-könyvében gazdag, s tudományosságát által országos hírnévre szert tett tanára, ünneplő 40 éves tanárságának jubileumát. Sajnos, hogy e két jubileumról sem a közgazgatási sem a tanfelügyelőségi hatóság mi tudomást sem szerzett, legalább arra enged következtetni azon körülmény, hogy e jubileumok egyikén sem voltak e hatóságok képviselve. Némely ember alig teszi századrészt annak, mit e két férfi tett, s tuzat számára kap kitüntetés, s e két férfit, a közpályán, a népnevelés terén eltöltött 40 évi működés után alig méltatta valaki figyelemre. A vagy tán ahhoz hogy valaki felsőbb helyről jövő kitüntetés érdemljen meg, nem elegendő ok, a tanpályán 40 évi működés. Avagy tán a reklámszerű dícserezés, s a nagydobverése hamarabb juttat valakit ordohoz, mint a csejtudatos, lármá nélküli, s áldást hozó kötelesség teljesítése??

Tanácskozás az államosítás ügyében. F. hó 3-án a községi háza nagytermében gyűltek össze a községi előljárói, s a helybeli polgári leányiskola választmányának tagjai, hogy ngy Rosoy Silvius tanfelügyelő elnöksége mellett a polgári leányiskola államosításának fültételei fölött tanácskozzanak, s ez alapon az állammal a szerződést megkötessék. Minthogy az ügy még kellőleg előkészítve nem volt, egyelőre abban történt megállapodás, hogy a város előljárósága értekezletet hi össze, melyen megállapítják az építendő iskolaépület tervezetét, költségvetését, átveszik a polgári leányiskola vagyonát, s aztán a képviselőtestület a késterv alapján felajánlja az államnak az épületet, s a dologi kiadásokat; az állam pedig ennek fejében fedezi a személyi költség-szükségletet. Ez is eredmény már.

Mikor a késer is tréfil. Mint rendszeren a mostani pártvacsorán is az izr. polgártársak részére külön hal lett főzve, ennek megkészítésévei egy ösvegy asszony lett megbízva, ki azonban ilyen nagymennyiségű hal megfőzéséhez nem értett, tehát az ott levő paprikás hus főzéssel foglalkozó gulyásokat kérte segítségül, kik megtudván, hogy kitnek lesz a hal, akként segítkeztek, hogy nagy velős csontokat és kövér húsdarabokat tettek a halhoz, hogy erősebb legyen, hogy az ott lévő sakter is részt vett a vacsorán, ezért a tisztelt gulyások nem kerültek el a tulvilágon méltó büntetésüket.

Körrendelet. A m. kir. belügyminister az italmérőket érdeklő következő körrendeletet intézte a vármegyékhez. Körrendelet valamennyi törvényhatóság-nak. — Az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 37. §-a alapján az italmérésnél és italélarusításnál követendő egészségügyi rendszabályok, az azok áthágására kiszabandó büntetések, valamint a

rendőri és orvosrendőri felügyelet gyakorlása tekintetében 1899. évi december hó 2-án 78543. sz. a. kiadott rendelet 14. §-ának 2. bekezdése értelmében elengedhetetlen kellék, hogy az italmérési üzletnek külön kijárata legyen az utcára. Minthogy azonban a hozzám érkezett tömeges felterjesztések szerint az említett rendelkezés végrehajtását a vidéken legtöbb helyen a helyi és régebbi építkezési viszonyok lehetetlenné teszik: ennél fogva a szóban levő rendelkezés kielégítésekép kijelentem, hogy az az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. alapján kiadott engedélyekre, illetve tüzelhelyiségekre nem terjed ki. Miről a törvényhatóságot további megfelelő intézkedés végett értesitem. Budapest, 1900. évi október hó 25-én. A minister helyett: G u l n e r s, k., államtitkár.

Leikészlak átadás. A kondorosi ev. egyház községi új paplakának átadása most nov. 8-án lett végleg elintézve, midőn a szakértőkül felkért: Popják György. Lauko Soma és Bányász János vállalkozók, valamint az asztalos munkát vizsgáló Erdélyi László közs. törvénybíró, asztalos mester átvizsgálták a munkát és a vállalkozók számadást s beadták jelentéseket az építő bizottságnak. Ezen bizottság elfogadta a szakértői véleményt, melyhez A d a m i k István és G i o b e l János vállalkozók is hozzá járultak. A hátrálékos részlet kifizetett. A leikészlak átadatot rendeltetésének s a fiatal vállalkozók igyekezetét hirdeti a szépen felépített paplak, mely dícséretre válik. Az átadásnál nem lehetett jelen az egyházmegye építő bizotts. elnöke Havjár Lajos kir. főmérnök, ki levelben mentette ki elmaradását.

Korai halál. A halál, — minden élők korlátlan ura — ismét oly áldozatot kívánt, melyet látva, mindnyájunkat fájó érzet fog el, s mélyen megrendülve, a hatalmassal szemben tanácstalanul állva gondolkodunk: miért... miért kelle őt áldozatul venni. Reménydus pályá előtt, élete virágában állott Ch u d o b a Samu, a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanulója, Chudoba Lukács köztisztviselőben megszüült polgártársunk 15 éves egyetlen fia, kit a halál f. hó 9-én délben egész váratlanul ragadott el, szorotó szülei karjai között. Fáradozott, tanult, ez ifju, hogy hirt, nevet, s agg szüleinek örömet szerzesen, s közel a családhoz, melyre törekedett, a szépményim egyszerre szétfoszott. Még alig néhány nap előtt, ifju tüzzel, s lankadatlan szorgalommal tört magának előre utat, s ma már csendes, nyugodtan s hidegen fekszik meghalva. Ilyen a sors, melynek utai kifizérsképpen. Atyja súlyos beteg volt már akkor midőn fia távozni volt kénytelen, s az atya könyezve ölelte meg, egyetlen gyermekét, utolsóának gondolta ez ölelést, mert napjait megszámláltaknak vélte. S ime az agg, a beteg még él, és siratja korán elhunyt egyetlen gyermekét, még is az volt hát az utolsó ölelése. Áldás lengjen a korán sirba szállt ifju emlékezetén, nyugodjék békében.

Pályázat. Békésvármegye alispánja 48—49-iki honvédek érdeklő következő pályázati hirdetményt adta ki: „A feloszott békésmegyei 1848/49-iki honvéd egyet örök-alapítványának kezelése és felhasználásáról 278/1891. bgy. szám alatt alkotott szabályrendelet értelmében az említett alapítványnak 260 koronát tevő kamata a vármegyének decs. hóban megtartandó rendes közgyűlésében egy vagyontalan, kifogástalan erkölcsi, elsősorban békésvármegyei illetőségű 1848/49. évi volt honvédek fog kiadni. Felhívom ezért mindazon volt 1848/49. évi honvédek, a kik a jelzett összegű kamatot elnyerni óhajják, hogy illetőségi, vagyontalansági és erkölcsi bizonyítvánnyal, továbbá az 1848/49. évi önvédelmi harcban teljesített szolgálataikat igazoló okmányokkal folszerelt kérvényüket hozzám folyó évi decz. hó 5-ik napjáig nyujtsák be. Az illetőség, vagyontalanság és erkölcsiesség az illetékos járási főszolgabíró által hitelesített községi bizonyítvánnyal igazolandó. Gyula, 1900. november hó 2-án. Dr. F á b r y, alispán.”

A Szt.-Lukácsfürdő kútvállalat Kristály ásványvize 1900-ban a következő kitüntetések nyerte: Páris, a francia köztársasági kereskedelmi minister védnöksége alatt tartott élelmiszerek külön kiállításán díszoklevél és aranyérem; Brüsszel L'Association internationale pour le progrès de l'Hygiène, díszoklevél és aranyérem; Bécs Mária Josepha főhercegnő ő fensége védnöksége alatt tartott kiállításán, díszoklevél és aranyérem; Strassburg Hohenlohe—Langenburg herceg Elzász Lotharingiai helytartó védnöksége alatt tartott közlélemezési kiállításán díszoklevél és aranyérem; Krakó a természettudományi és orvosi kiállítás díszoklevél és aranyérem. Ezt az ásványvizet számos külföldi, európai és tengorentuli piacon sikerült bevezetni és különösen figyelemre méltó, hogy Ausztriában, mely a nálunk annyira elterjedt osztrák s a v a n y u v i z e k hazája, is aszp keresletnek örvend.

Vásároljon osztálysorsjegyet Lukács Vilmos bankházában Budapest V. Fűrdő-utca 10., egy egész 12 kor., egy fél 6 kor., egy negyed 3 kor., egy nyolcad 1 kor., 50 fill.

Csak 4 koronáért 200,000 korona nyerhető. Különösen kedvező nyorési esélyeket nyujtanak az 6

Felsője által engedélyezett új államsorsjáték sorsjegyei, minthogy 18.122 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerre sorsolásra és a főnyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezesség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan eltognak, ajánlatos, hogy ily sorsjegyekre szóló megrendelések a Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál (Budapest, Gizella-ter Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül be küldessenek. — A nevezett intézetnél osztálysorsjegyek is kaphatók eredeti áron és megjegyezzük, hogy ez egyúttal az ország legnagyobb osztálysorsjegyelárusító helye, mely a sorsjegy vevőknek a legnagyobb előnyüket és biztonságot nyujtja. — **Fertőző betegségek ellen,** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek biztos óvszer a tiszta egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt.-Lukácsfürdői hogyi forrás hirdetésére.

9903
1900

Szarvas községi előljárói.

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint Szarvas községi I. kerületében Áchim Ádám, IV. kerületében Dancs Béla és Moravcsik József elhalálózása következtében, a III. kerületben Hajnal Béla eltávózása folytán megürült vármegyei bizottsági tagsági helyeknek választás utján betöltésére a vármegye nagyságos atispánja f. hó 17-ik napját tüzte ki.

1. Az első kerületben Áchim Ádám helye az 1904. év végéig terjedő megbizatással lesz betöltendő.

A szavazás helyéül: Dankó-féle iskola jelöltetik ki.

2. A harmadik kerületben Hajnal Béla helye az 1901-ik év végéig terjedő megbizatással lesz betöltendő.

A szavazás helyéül: a Benczúr István-féle iskola jelöltetik ki.

3. A IV-ik kerületben a Dancs Béla és Moravcsik József helye szintén az 1901-ik év végéig terjedő megbizatással lesz betöltendő.

A szavazás helyéül: a Rohoska István féle iskola jelöltetik ki.

Figyeimeztetnek az érdekelt lakosok, hogy ezen szavazásnál az országgyűlési képviselő választók folyó évre érvényes névjegyzékébe felvett egyének birnak csak szavazati joggal.

A választás a fent jelzett napon délelőt 9 órakor veszi kezdetét.

Szarvas, 1900. évi november hó 10.

Az előljáróság nevében:

MELIS JÁNOS, SALACZ JÓZSEF,
bíró. h. első jegyző.

Felelős szerkesztő: SZIKES ANTA L.

Hirdetmény.

Étközésre abonenseket mérsékelt áron elfogadok.

Alólírottak, van szerencsém tudatni Szarvas és vidéke nagyérdemű közönségével, miszerint a szentandrásai takarékpénztár tulajdonát képező jó-hirnevű

központi szállodát

a mai naptól kezdve átvettem, és azt a saját czégem alatt vezetem.

Főtörekvésem oda irányul, hogy úgy a vidéki mint a helybeli közönséget tisztán kezeljék italok, izletes ételek olcsó és pontos kiszolgálás által kielégítem.

Szobák ára világitás és kiszolgálással együtt 60 kr., naponkint.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve

mély tisztelettel:

Stern Manó,

a központi szálloda bérloje.

Étközésre abonenseket mérsékelt áron elfogadok.

**Dr. LENGIEL
nyírfa-balszam**

kir. szabad. Svédhonra. Már magában véve azon növényi nedv, amely a nyírfa ből kifolyik, ha annak törzsét megfúrjuk, emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szépitőszert volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a feltaláló utasításai szerint balszammá alakítatik át, csak akkor nyer úgyszólván csodálatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bőrrészt, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bőrről, amely ezáltal fehérré és gyöngéddé válik.

Ezen balszam kisimítja az arcon a ráncokat és himlőhelyeket, itju arczsint, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz; a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőt, májfoltot és anyajegyeket, orrvörösséget, bőratkát s a bőr minden más egyéb tisztatlanságát. Ara egy kórsónak használati utasítással.

3 kor. Kapható minden jobb gyógyszerertárban. A nyírfa-balszam által puhává lett bőr konzerválására ajánlatos ezzel egyidejűleg a dr. Lengiel-féle

Opokrémet

használni. Egy tégely 1 korona 20 fillér. A dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb hygienikus szappan, mely a bőrt enyhévé és fehérré teszi és hivatva van a balszam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér.

Főraktár Magyarország részére: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerertára Budapest, Király-utczal2.

Hirdetéseket

jutányos áron vesz fel a

„Szarvasi Lapok“

kiadóhivatala.

Fa és szén eladás.

Hatóságilag engedélyezett körfűrész telepe-
men elsőrendű

felvágva, ugyszintén elsőrendű

Köszönet

— házhoz szállítva — nagyban és kicsinyben
a legjutányosabb árban kapható.

A n. é. közönség becses megrendelését
kérve, vagyok

Teljes tisztelettel:

Pletenik József,
kereskedő.

6363 - 1900. Szarvas község előljáróitól.

HIRDETMÉNY.

Alólírott községi előljáróság közhírré teszi, hogy a f. év tavaszán, hozzá értő aradmegyei szőlő munkásokkal ripária portalis amerikai alanyon készített fás ojtványok kiszedése és kiválogatása befejeztetett. Minélfogva az alább jegyzett menyiségű fás ojtványok kerülnek eladásra és pedig:

a, borfajok:

- 1. Olasz rizling . . . 1844 drb.
- 2. Kadarka . . . 538 "
- 3. Rózsa bakator . . . 1680 "
- 4. Mézes fehér . . . 1700 "

b, csemege fajok:

- 5. Muscat Alexander . . . 456 "
- 6. " Hamburg . . . 1465 "
- 7. Chasselas rouge . . . 3585 "
- 8. " musque blanc . . . 3381 "
- (passatutti) . . . 2092 "
- 9. Vegyes csemege faj . . . 2000 "
- 10. Vegyes zöld ojtvány . . . 2000 "

Összesen: 18741 drb.

Ezen ojtványok a községi vinczellér által személyesen válogattak ki, jól összeforrottak és kifogástalan gyökérzetűek.

A községi előljáróság a szőlő telepítést előmozdítani óhajtván, ez okból az előállítással

felmerült költségek össze számítása után 382/900 sz. tanácsulési határozatával az ojtványok árát következőleg állapította meg:

a., borfajok helybelieknek 100 drbonként 10 korona, vidékieknek 16 korona.

b., csemege fajok helybelieknek 100 darabonként 12 korona, vidékieknek 20 korona.

b., Zöldajtvány helybelieknek 100 darabonként 8 korona, vidékieknek 12 korona.

A helybeli szőlőbirtokosok közül csak azok tarthatnak igényt e kedvezményes árra, akik ojtványok eladásával üzletszerűen nem foglalkoznak.

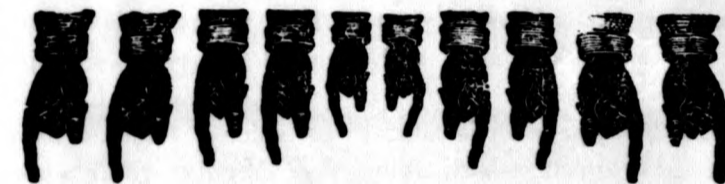
Megrendelések a mai naptól kezdve a községi pénztárnoknál eszközölhetők s az ojtványok ára átvétel előtt ugyanott fizetendő ki.

Az ojtványokat a községi pénztárnok és ellenőr által kiállítandó utalvány alapján az Erzsébet ligetben lévő községi szőlő telepen a községi vinczellér szolgáltatja ki.

Szarvason, 1900 november hó 1-én.

Az előljárók nevében:

KOVÁCS J., t. bíró. SALACZ J., h. első jegyző.

**M. K. EGYETEM
VEGYTANI INTÉZETE**

A KRISTÁLY
SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRÁS
IGENTISZTA
BICARBONAT
ÁSVÁNYVIZ
KAPHATÓ
FÜSZERKERESKEDESEKBEN
VENDEGLOKKBAN
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

S Z A R V A S O N Tajber J. Gusztáv és
Pletenik József, fűszer és ásványviz kereskedésében.

Sírgöny cím: Nádházy Szarvason.

Alapított 1879 ik évben.

Nádházy János temetkezési vállalata Szarvason.

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)
elvállal mindentéle temetéseket — **vidéken is** — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászest megtörténtével, a hozzátartozók bármí módon tett értesítésre — **vidékre is** — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók 1 frttól feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 8 frttól feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttól feljebb.

A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél is gyors és pontos kiszolgálást biztosít.

Kiváló tisztelettel: **Nádházy János.**

Valamint ércz koszoruk.

Nyomatott Dantzky Sándor könyvnyomdájában Szarvason 1900.